

ARBEID

EN

Bijvoegsel aan de
Belgische Vakbeweging
van 27 December 1939.

RECHT

Tewerkstelling der werkloozen of gedwongen arbeid

door Alice Smette

SEDERT enkele jaren past men met voorliefde een zeer praktisch systeem van wetgeving toe : de besluit-wetten. Het doet er niets toe of deze gerechtvaardigd of klaar opgesteld zijn; het komt er alleen op aan wetten te maken, zelfs indien de wetgeving zwaar op de hand is en ten slotte een soort legkaart moet worden.

Zelfs de werkloozen zijn er niet aan ontsnapt, en indien, in dit opzicht, de besluit-wet van 28 Oktober 1939 geen model is, zoo is zij niet-temin waard onderzocht te worden.

De openbare machten hebben eenigermate het recht de werkloozen op te eischen, zulks zoowel voor de uitvoering *van* werken betreffende de landsverdediging of het passief verweer der bevolking, als voor *alle* werken van openbaar nut van aard om in regie uitgevoerd te worden.

Wanneer er sprake is van landsverdediging, zegt men « de uitvoering *van* werken », wat een beperking beteekent, die niet meer bestaat wanneer het werken van openbaar nut geldt.

Het recht, uitgeoefend door de openbare machten, moest een sanktie in zich sluiten : men vindt ze dan ook in het artikel 6, dat zegt, dat de werklooze die zonder gewettigde reden het werk waarvoor hij wordt aangeduid weigert te doen of verlaat, vóór de Klachtenkommissie wordt gedaagd. Dat is klaar en duidelijk.

Indien de werklooze een dagelijksche ver-

goeding van 5 frank ontvangt voor een prestatie van vijf uren, zal zij niet worden verhoogd indien hij een grooter getal uren arbeid in spoedeisende gevallen van werken betreffende de landsverdediging of het passief verweer van de bevolking. Wie weet, er zijn misschien gemeenten die tot de laatste minuut zullen wachten om werken te beginnen die hoogst noodzakelijk zijn; zij zullen op die wijze ernstige besparingen kunnen doen, want, indien de minimumarbeidsduur op vijf uren werd vastgesteld, zoo bestaat er geen grens voor de overuren.

Indien het ontwerp, zooals ieder initiatief, een goede zijde heeft, zoo kan zijn toepassing ook aanleiding geven tot groote misbruiken.

Niets verhindert de administraties stelselmatig haar toevlucht te nemen tot het te werk stellen van verscheidene werkloozen, die niet veel zullen kosten, dan, al ware het nog tijdelijk, één of twee supplementaire arbeiders aan te stellen.

Indien de werkloozen niet onder toepassing vallen van de wetten op de sociale verzekeringen, op de gezinstoeslagen en op de betaalde verlofdagen, is de wet op de arbeidsongevallen nochtans op hen toepasselijk. Wanneer men dit artikel van de besluit-wet leest, is men bij een eerste lezing geneigd de volgende vraag te stellen : « Maar, de wet op de arbeidsongevallen, wat is zij dan wanneer zij geen wet op de sociale verzekering is? » Waarom dan toch niet

op een bijzonder belangwekkende categorie van burgers de wetten toepassen waaruit al die arbeiders voordeel trekken die het geluk hebben een betrekking te hebben?

Maar, bittere ironie, de officieele verzekeringskas tegen werkloosheid en de werklozenkassen zullen van de bepalingen van de nieuwe besluit-wet kunnen genieten, en dan bevinden wij ons in den volgenden toestand : een door den Gewestelijken Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid aangeduide werklooze zal kunnen gedwongen worden een geheelen dag te arbeiden voor een loon van 24 fr. 50 (19 fr. 50 werklozenvergoeding, indien hij het geluk heeft een gemeente te bewonen die tot de eerste categorie behoort, plus 5 frank toeslag), en deze gewezen werklooze zal zich gelukkig moeten achten met het hem voorbehouden lot. Indien er regelmatig wordt gesproken van het ongelukkig lot van zekere gemeenten en indien er gevit wordt over de voogdij op haar uitgeoefend, zoo moet er heden aan de lijst een nieuw onderzoekend oog gevoegd worden.

Inderdaad, na afloop van elk kwartaal, zal de Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid aan den minister van Binnenlandse Zaken de lijst mededeelen van de gemeenten wier inspanning met het oog op het te werk

stellen der werklozen ontoereikend zal geacht worden.

Waarop zal men zich steunen? Aldus wordt in het besluit het regime van willekeur ingevoerd, en niemand weet tot hoever het kan gedreven worden.

Indien het besluit de aan de werklozen uit te keeren vergoeding voorziet, zoo zegt het niet wie de kosten zal dragen van den aankoop van gereedschap of van grondstoffen die noodzakelijkerwijze ter beschikking moeten gesteld worden van de werklozen. Vele gemeenten zullen niet de noodige fondsen kunnen vinden.

Nochtans worden er sankties voorzien tegen haar die zouden weigeren zich met de werklozen bezig te houden, of die eenvoudig in de onmogelijkheid verkeerden dit te doen. Haar deel in de uitgaven der werkloosheid zal verdubbeld worden, waaruit een verzwaring der lasten van de gemeenten voortspruit en dienvolgens de verplichting de belastingsschroef wat meer aan te draaien.

Het zijn dus de belastingschuldigen die in laatsten aanleg zullen getroffen worden. Het door de wet voorziene stelsel is niet volkomen « dwangarbeid », maar het lijkt er toch op.

Men houde een oog in 't zeil. Men moet dit nieuwe Trojaansche paard wantrouwen.

Sociale wetgeving

Lijst afgesloten op het nummer van het « Belgisch Staatsblad » van 30 November 1939.

Arbeidsregeling.

ARBEIDSDUUR

Ondernemingen van vervoer van gezwingeld vlas en krotten. — Wet van 14 Juni 1921, tot invoering van den 8-urendag en van de 48-urenweek. — Artikel 5. — Bedrijven waarin de normale grenzen van den arbeidsduur niet toepasselijk blijven. — Koninklijk besluit van 30 September 1939. (Stbl. van 2-3 Oktober 1939.)

Openluchtgroeven. — Intrekking der beperking van den arbeidsduur, voorzien bij koninklijk besluit van 26 Juni 1923 op de seizoenbedrijven.

JAARLIJKSCH BETAALD VERLOF

Partikuliere kas voor betaalde verlofdagen voor de haven van Oostende. — Koninklijk besluit van 29 Juli 1939, tot oprichting van de... (Stbl. van 31 Juli-1 Augustus 1939.)

Jaarlijksche betaalde verlofdagen in het mouterijbedrijf. — Koninklijk besluit van 29 Juli 1939, tot bepaling van de speciale toepassingsmodaliteiten der wet op de... (Stbl. van 31 Juli-1 Augustus 1939.)

Dito voor de klompenmakerij in de provinciën Henegouwen, Luik, Luxemburg, Namen en in het ar-

rondissement Nijvel. — Dito, dito. (Stbl. van 2 Augustus 1939.)

Dito in de groeven, de cementfabrieken en de kalkovens der omstreken van Doornik. — Dito, dito. (Stbl. van 4 Augustus 1939.)

Dito in de vormkleiontginningen der omstreken van Andenne en in de groeven van blauwe steen der omstreken van Ecaussinnes, Marche, Feluy en Arquennes. — Dito, dito. (Stbl. van 10 Aug. 1939.)

Dito in de groeven van blauwe steen der omstreken van Zinnik en in de porfiergroeven der omstreken van Lessen. — Koninklijk besluit van 8 Augustus 1939, tot bepaling van de speciale toepassingswijzen. (Stbl. van 12 Augustus 1939.)

Dito voor de drinkwatersnijverheid ;

Dito in het bedrijf van met de hand vervaardigen van wapens in het Luiksche.

Koninklijk besluit van 12 Augustus 1939. — Dito. (Stbl. van 13 Augustus 1939.)

Dito in de houtvesters- en mijnhoutbedrijven ;

Houtzagerijen ;

Diamantbedrijf ;

Holglasfabrikage ;

Hotels, spijshuizen en dranksluiterijen.

Koninklijk besluit van 28 Augustus 1939. — Dito. (Stbl. van 30 Augustus 1939.)

Machtiging in geval van versterking of van mobilisatie van het leger af te wijken van de voorschriften der wet van 8 Juli 1936, gewijzigd bij die van 20 Augustus 1938, betreffende de jaarlijksche betaalde verlofdagen. — Koninklijk besluit van 29 Augustus 1939. (Stbl. van 30 Augustus 1939.)

Jaarlijksche betaalde verlofdagen.

Bepaling van de speciale toepassingsmodaliteiten : *in de zink- en andere niet ijzerhoudende metalenijverheid.* — Koninklijk besluit van 28 Augustus 1939 (Stbl. van 2 September 1939) ;

in de konfektienijverheid van Binche. — Koninklijk besluit van 28 Augustus 1939 (Stbl. van 3 September 1939) ;

in het behangers- en versierdersbedrijf ;

in het chokolade- en suikerbakkersbedrijf ;

in de nijverheid der machinale steenbakkerij in de Rupel- en Scheldestreek ;

in het heerenkleedingsbedrijf in de provincie Oost-Vlaanderen.

Koninklijk besluit van 16 Oktober 1939. (Stbl. van 18 Oktober 1939.)

Jaarlijksche betaalde verlofdagen wat de arbeiders der haven van Antwerpen betreft. — Koninklijk besluit van 30 Oktober 1939. (Stbl. van 5 November 1939.)

Oprichting van een partikuliere kas voor betaalde verlofdagen voor de haven van Gent. — Koninklijk besluit van 30 Oktober 1939. (Stbl. van 5 November 1939.)

Nijverheidspolitie.

Fabrieken waar zink- of loodertsen worden gereduceerd of gewalst of loodhoudende nevenprodukten van deze bewerkingen afkomstig worden behandeld. — Koninklijk besluit van 14 Juli 1939, tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 Maart 1925, houdende reglementeering van de arbeidsvoorwaarden in de zinkfabrieken en tot uitbreiding der bepalingen van dit besluit tot de... (Stbl. van 4 Augustus 1939.)

Als gevaarlijk, ongezond of hinderlijk ingedeelde inrichtingen. — Koninklijk besluit van 26 Oktober 1939. — Wijziging, bijvoeging en intrekking van rubrieken. (Stbl. van 29 Oktober 1939.)

Sociale verzekeringen.

ARBEIDSONGEVALLEN

Vaststelling van de te vorderen waarborgfondsbijdragen over het dienstjaar 1939. — Koninklijk besluit van 24 Juli 1939. (Stbl. van 19 Augustus 1939.)

Diamantbewerkingen. — *Loonboekje.* — Koninklijk besluit van 2 September 1939. (Stbl. van 21 September 1939.)

OUDERDOMSVERZEKERING

Subsidies aan de erkende lijfrentemutualiteiten. — Koninklijk besluit van 3 Augustus 1939, gegeven in uitvoering der wet van 15 December 1937, betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdigen dood. — Uitvoering van artikel 21. (Stbl. van 19 Augustus 1939.)

Nationale Kas voor de ouderdomsrente- en weduwenrentetoeslagen en de weezentoeslagen. — Inrichting

en werking. — Koninklijk besluit van 28 Augustus 1939. (Stbl. van 3 September 1939.)

Pensioenkas voor private bedienden te Malmedy. — *Tarieven.* — Ministerieel besluit van 20 April 1932. — *Wijzigingen.* — Ministerieel besluit van 25 Augustus 1939. (Stbl. van 10 September 1939.)

BEROEPSZIEKTEN

Erratum. — Koninklijk besluit van 22 December 1938, houdende vaststelling van de lijst der beroepsziekten. (Stbl. van 1 Januari 1939.) — *Rechtzetting.* (Stbl. van 1 September 1939.)

WERKLOOSHEID EN PLAATSING

Aangenomen vrije arbeidsbeurzen. — Ministerieel besluit van 8 Juli 1939, tot eenvormigmaking van de subsidies aan de... — *Aanvullende bepaling.* (Stbl. van 30 Juli 1939.)

Tewerkstelling van de werklozen door de openbare machten. — Uitvoering van artikel 2 van het koninklijk besluit van 30 Maart 1936. — Ministerieel besluit van 31 Augustus 1939. (Stbl. van 7 September 1939.)

Herscholing van de werklozen in de steenkolenindustrie. — Koninklijk besluit van 2 September 1939. (Stbl. van 10 September 1939.)

Het te werk stellen der werklozen. — Besluit-wet van 28 Oktober 1939, tot aanvulling der wetgeving ter zake. (Stbl. van 30-31 Oktober 1939.) — Ministerieel besluit van 30 Oktober 1939. (Dito, dito.)

Overeenkomst tusschen den N.D.A.W. en de Stad Antwerpen met het oog op het oprichten van zeven bureelen voor de aanwerving en de controle van havenarbeiders. — *Goedkeuring.* — Koninklijk besluit van 10 November 1939. (Stbl. van 26 November 1939.)

Speciaal steungeld gedurende de winterperiode aan sommige categorieën van werklozen. — Koninklijk besluit van 23 November 1939. (Stbl. van 26 November 1939.)

GEZINSTOESLAGEN

Gezinstoeslagen ten gunste van de loontrekkende arbeiders. — Wet van 24 Juli 1939, tot wijziging van artikel 26 der wet van 4 Augustus 1930 en van artikel 149 van het Wetboek der successierechten. (Stbl. van 30 Juli 1939.)

Kindertoeslagen voor niet-loontrekkenden. — Koninklijk besluit van 24 Juli 1939, houdende inrichting van speciale onderlinge kassen voor kindertoeslagen. (Stbl. van 12 Augustus 1939.)

Organiek koninklijk besluit van 22 December 1938 (Stbl. van 4 Februari 1939), houdende uitbreiding van de kindertoeslagen tot de werkgevers en de niet loontrekkende arbeiders. — Artikel 175. *Erratum.* (Stbl. van 30 Augustus 1939.)

Koninklijk besluit van 24 Juli 1939 (Stbl. van 12 Augustus 1939), houdende inrichting van speciale onderlinge kassen voor kindertoeslagen. — Artikel 9. *Erratum.* (Stbl. van 30 Augustus 1939.)

Uitbreiding van de kindertoeslagen tot de werkgevers en tot de niet loontrekkende arbeiders. — Koninklijk besluit van 22 December 1938. — *Wijziging.* — Koninklijk besluit van 2 September 1939. (Stbl. van 11-12 December 1939.)

Inhoudsopgave van « Arbeid en Recht » 1939

Bladz.

Bladz.

Artikels van algemeen aard.

Wetgeving ten behoeve van handelsreizigers en -vertegenwoordigers (Georges)	1
Afhoudingen van de fooien aan de kellners. — Onduldbare misbruiken (Fayat)	9
Tewerkstelling der werkloozen of gedwongen arbeid (Alice Smette)	37

Sociale wetgeving.

Lijst der wetten en koninklijke besluiten	38
2, 10, 19, 26, ...	
Twee kwesties betreffende de berekening der inkomsten van de verzekerde werkloozen (G.)	17
Gezinstoeslagen en werkloozenvergoedingen (P. Finet)	25
De vergoeding aan de gezinnen der gemobiliseerden	33

Rechtspraak.

Arbeidsongevallen:

Hoeveknecht. — Woonkamer in de nabijheid van het vee. — Aansteken van een komfoor. Koolstofoxyde. — Verstikking gedurende den slaap. — Wet toepasselijk	4
Arbeider twee dagen per week te werk gesteld in een onderneming met doorlopend vuur. — Geen andere inkomsten. — Basisloon beperkt tot het werkelijk loon	5
Operatie. — Afzetting van een vinger. — Geen verplichting deze te ondergaan	6
Vereischte voorwaarden. — Beoordeeling in feite	7
Herziening. — Aangevoerde verergering. — Nieuw feit noodzakelijk	12
Expertise bevolen. — Ongewettigde klacht. — Kosten te zijnen laste	13
Verzekering van een bouwondernemer. — Ongeval overkomen aan een plafonneerder. — Uitsluiting	13
Twist tusschen arbeiders. — Geen uitdaging vanwege het slachtoffer. — Beroepsrisiko gedekt door de wet	14
Vervoer der arbeiders van een kolenmijn. — Ongeval tijdens het vervoer. — Wet op de arbeidsongevallen toepasselijk. — Rechtsvordering der getroffen en tegen den vervoerder niet ontvankelijk	21
Arbeider een nieuwe machine behandelend die werd geleverd aan de fabriek waar hij te werk gesteld is. — Ongehoorzaamheid aan de beve-	

len. — Doel van het slachtoffer in betrekking met de uitvoering van de overeenkomst. — Wet toepasselijk	28
Schatting van de ongeschiktheid. — Dubbele basis. — Afzetting van den tweeden teen. — Blijvende ongeschiktheid. — 6 t. h.	29

Bedienkontrakt:

Ziekte. — Geval vreemd aan den arbeid. — Toepassing van artikels 8 en 9 der wet van van 1922	7
Hotelpersoneel aan zee. — Vermoeden van bepaalde duur. — Seizoen: twee maanden	15
Kontrakt op proef. — Noodzakelijkheid van een geschrift. — Oogenblik van het opstellen	15
Schorsing wegens legerdienst. — Aanvang dezer schorsing	16
Overbrenging der burealen naar een andere stad. — Verbreking. — Vergoeding wegens opzeg. — Kwijting voor saldo van loon. — Zonder gevolg.	24
Vaststellingen van eersten rechter. — Waarde in beroep	30
Wegzending. — Gewichtige reden. — Dienstverhuring. — Beslissende oorzaak. — Persoonlijke verrichtingen	30
Pensioen. — Afhoudingen. — Openbare orde	31
Verhoor op feiten en vraagpunten	31
Opzeggingstermijn. — Verplichtingen van partijen	32
Verbreking. — Opzegging van zes maanden. — Voorwaarden	36

Familievergoedingen:

Kind wonende bij oom. — Verlating van familie door de ouders. — Niet bewezen. — Oom zonder recht	22
--	----

Pensioenen:

Bijdragen van den bediende. — Terughouding door den patroon. — Beperking	7
--	---

Arbeidskontrakt:

Gesloten voor een bepaald werk. — Werkon-geval. — Betaald verlof. — Gevolgen	8
Werkplaatsreglement. — Beding dat aan den werkgever toelaat de arbeidsovereenkomst te schorsen wegens gebrek aan werk. — Volstreekte nietigheid. — Onderstelling van artikel 28 der wet op de arbeidsovereenkomst niet toepasselijk	23